ედუარდ შევარდნაძის საგარეო პოლიტიკის ცვლილება რუსეთიდან დასავლეთისკენ - განმსაზღვრელი ფაქტორები 1992-1998 წლები

ბესიკ გოჩიაშვილი

სამაგისტრო ნაშრომი

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია სსიპ ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე, ისტორიის მაგისტრის ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად

პროგრამა: საქართველოს თანამედროვე ისტორია

აკადემიური ხელმძღვანელი: ბექა კობახიძე

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2024

განაცხადი

„როგორც წარდგენილი ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.“

ბესიკ გოჩიაშვილი

19.06.2024.

სარჩევი

შესავალი 1

მეთოდოლოგია 4

თეორიული ჩარჩო 5

ლიტერატურის მიმოხილვა 8

ძირითადი ნაწილი - თავი I 19

- რუსეთის საგარეო პოლიტიკის ჩამოყალიბება „ახლო საზღვარგარეთთან“ მიმართებით 19
- რუსეთის ინტერესები საქართველოსთან მიმართებით 25
- რუსეთ-ამერიკის ურთიერთობები 27
- დასავლეთის ინტერესები საქართველოსთან მიმართებით 32

თავი II 38

- ედუარდ შევარდნაძის ჩამოსვლა საქართველოში და საერთაშორისო მხარდაჭერის მოპოვების მცდელობა 38
- აფხაზეთის ომი და მისი გავლენა საგარეო პოლიტიკაზე 42

თავი III 47

- საგარეო პოლიტიკა 1994-1995 წლებში 47
- საგარეო პოლიტიკა 1996-1998 წლებში 54

დასკვნა 61

ბიბლიოგრაფია 66

აბსტრაქტი

ნაშრომის საკვლევ თემას წარმოადგენს ედუარდ შევარდნაძის საგარეო პოლიტიკა 1992-1998 წლებში და თუ რა ცვლილება განიცადა ამ პერიოდში ქვეყნის საგარე პოლიტიკურმა კურსმა. აღნიშნული პერიოდი პირობითად ორ ნაწილად იყოფა, 1995 წლამდე და შემდეგ. ნაშრომი პირველად და მეორეულ წყაროებზე დაყრდნობით ცდილობს შეისწავლოს თუ რა ისტორიულმა და გეოპოლიტიკურმა ფაქტორებმა განსაზღვრეს ჯერ 1993-1995 წლებში „პრო-რუსული“ საგარეო პოლიტიკური კურსი, ხოლო შემდეგ რამ შეუწყო 1996 წლიდან ხელი ამ ვექტორის ცვლილებას რუსეთიდან დასავლეთისკენ. წერის პროცესში გამოვიყენე მემუარები, ინტერვიუები, გაზეთები, საარქივო მასალები, სხვადასხვა სახის დოკუმენტი, აკადემიური წიგნები თუ სტატიები და ინტერნეტ წყაროები. ნაშრომში საკვლევი თემა ნეორეალიზმისა და ნეოკლასიკური რეალიზმის თეორიულ ჭრილშია განვიხილული, რომელზე დაყრდნობითაც შეიძლება ითქვას, რომ 1995 წლიდან მოყოლებული ქვეყნის საგარეო პოლიტიკური ვექტორის ცვლილება, რომელმაც ფაქტობრივად შემდგომი ათწლეულების საქართველოს პოლიტიკური ცხოვრება და იდენტობა განსაზღვრა, შესაძლებელი გახდა საერთაშორისო პოლიტიკასა და ქვეყნის შიგნით შექნილი ვითარებით. გაჩენილი შესაძლებლობის გამოყენებაში კი პერსონალურად ედუარდ შევარდნაძის წვლილს განსაკუთრებული მნიშვნელობა ჰქონდა.

Abstract

The research topic of the paper is the foreign policy of Eduard Shevardnadze in 1992-1998 and what changes the country's political course underwent during this period. The mentioned period is conventionally divided into two parts, before and after 1995. Based on primary and secondary sources, the paper tries to study what historical and geopolitical factors first determined the "pro-Russian" foreign policy course in 1993-1995, and then what contributed to the change of this vector from Russia to the West in 1996-1998. In the process of writing, memoirs, interviews, newspapers, archival materials, various documents, academic books or articles, and Internet sources are used. The research paper analyzes the topic in the theoretical framework of neorealism and neoclassical realism, based on which it can be said that the change in the foreign political vector of the country since 1995, which actually determined the political life and identity of Georgia in the following decades, was made possible by the changes in international politics, in Russia itself and by stabilization situaion in Georgia itself. Eduard Shevardnadze's personal contribution in using the emerging opportunity was of special importance.